

Beleidsplan SCI 2020-2025

Digitaliseren van collecties

Sinds haar oprichting in 1997 heeft de Stichting Cultuur Inventarisatie (SCI) zich ingezet voor het ontsluiten van nauwelijks bekende collecties Hollandse en Vlaamse kunstwerken in buitenlandse musea en soms particuliere collecties. In de loop der jaren hebben wij een dertigtal collecties ontsloten variërend van de Hollandse Schilderkunst van het Poesjkin Museum in Moskou - gepubliceerd in de Russische en de Engelstalige collectiecatalogus - tot de onbekende schilderijen in het Nationaal Museum in Havana, Cuba, in Almaty, Kazachstan, in India in Vadodara en Mumbai, in Servië, Belgrado, de Baltische Staten (Estland en Letland), in Wit-Rusland, Minsk en in een twintigtal regionale musea in Rusland. SCI onderhoudt contacten met deze musea en bevordert waar mogelijk het behoud en beheer van deze collecties ondermeer met kunsthistorisch onderzoek en door Masterclasses te organiseren. Kort na de oprichting van CODART – Curators of Dutch and Flemish Art – in 1998 heeft SCI het internationale netwerk praktisch ondersteund. SCI is ‘associated member’ van deze organisatie van conservatoren in musea en instellingen die werken met kunst uit de Lage Landen.

Samenwerken en krachten bundelen

In samenwerking met directies en conservatoren doen wij archief- en kunsthistorisch bronnenonderzoek naar de toeschrijvingen aan kunstenaars en de herkomst van de werken. Dat dit een arbeidsintensief en tijdrovend werk is, is evident.

Bijvoorbeeld hebben wij samen met conservator Marina Senenko vier jaar gewerkt aan de publicatie van de Russische- en Engelstalige collectiecatalogus van de Hollandse schilderijen in het Poesjkin Museum, die in 2009 in boekvorm is verschenen.

De meeste collecties die SCI heeft gedocumenteerd omvatten minder dan 100 werken, met uitschieters als het Poesjkin Museum (400), ART Museum Riga Bourse (250) en het Museo Nacional de Bellas Artes in Havana (175) schilderijen.

In alle musea hebben wij bijzondere kunstwerken kunnen traceren, zoals twee sinds 1904 verloren gewaande schilderijen in Perm van Jacob Jordaens of unieke schilderijen gedocumenteerd als de ‘Madonna met Kind’ van Jan van Scorel in Tambov, beide in Rusland. Daaruit volgden ook tentoonstellingen en publicaties in de betreffende musea en werd een breed publiek betrokken bij het belang en de schoonheid van de kunst uit de Lage Landen.

Toekomst

SCI bestaat 25 jaar in 2022 op 28 augustus om precies te zijn. Wij werken aan een grootse viering die nog een verrassing moet blijven. Ongetwijfeld komen de verschillende aspecten van ons werk daarin centraal te staan.

Het inventariseren en documenteren van vrijwel onbekende museale en particuliere collecties zal onverminderd onze aandacht krijgen. In landen als Slovenië, Slowakije, Litouwen, maar ook in Rusland bevinden zich kwalitatief prachtige collecties

Hollandse en Vlaamse, die nog niet gedocumenteerd zijn. En zeker de aandacht verdienen van een breed publiek.

Inmiddels is SCI bekend om haar expertise en de inzet om museumcollecties te documenteren, waar mogelijk te publiceren en in samenwerking met de musea te digitaliseren. In de komende tien jaar willen wij alle gedocumenteerde collecties digitaliseren en via onze website en via het Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, RKD, ter beschikking stellen aan iedereen die er beroepshalve belangstelling voor heeft of er gewoon plezier aan beleefd om kunst naar te kijken.

De digitalisering van de overige 25 collecties zal per jaar, afhankelijk van de beschikbare fondsen, met vier tot zeven collecties worden uitgebreid. Dat is ook de gelegenheid om het werk van SCI meer bekendheid te geven.

Het inventariseren en documenteren van vrijwel onbekende museale en particuliere collecties zal onverminderd aandacht krijgen. In landen als Slovenië, Slowakije, Litouwen, maar ook in Rusland bevinden zich kwalitatief goede collecties, die nog niet gedocumenteerd zijn.

Open Access

In 2018/2019 is gewerkt aan een nieuwe opzet voor de website, waarop de collecties digitaal geplaatst kunnen worden. In 2020 zullen wij de eerste vijf digitale museumcollecties presenteren van de musea uit Bakoe (Azerbeidzjaan), Minsk (Wit-Rusland) en drie collecties uit Rusland: Perm, Kaluga en Tula. Deze vrijwel onbekende collectie zullen dan voor het eerst voor een breed publiek toegankelijk zijn. Het digitaliseren van collecties en het publiceren van rudimentaire collectiecatalogi wordt de komende vijf uitgevoerd. Door de beperkte beschikbare middelen – er werken nu vier vrijwilligers aan de collecties - is een achterstand ontstaan die wij in de komende vijf jaar willen inlopen.

SCI Website

In vervolg op het besluit in 2017 hebben wij gewerkt aan het herstructureren en vernieuwen van de website. Doel is de digitale inventarisaties van schilderijen, tekeningen en grafiek toegankelijk te maken voor een breed publiek door de inventarisaties van Hollandse en Vlaamse kunstwerken in 30 buitenlandse musea digitaal te publiceren op de website: www.culturalinventory.nl.

De data die SCI gegenereerd worden doorgegeven aan het Nederlands Instituut voor kunstgeschiedenis, het RKD en zijn nationaal en internationaal beschikbaar.

Vriendenbijeenkomsten

SCI heeft geen eigen vermogen en is voor haar werk afhankelijk van fondsen en giften van particulieren. Vrienden van SCI hebben in het verleden genereus bijgedragen aan de structurele kosten van SCI en aan onze lopende projecten.

Als tegenprestatie zijn wij in 2018/2019 begonnen met speciale bijeenkomsten voor de Vrienden van SCI. Dit heeft in 2019 geleid tot speciale museumbezoeken; een rondleiding na sluitingstijd tijdens de tentoonstelling High Society in het Rijksmuseum Amsterdam door de samensteller van de tentoonstelling Jonathan

Bikker, de heropening van Museum De Lakenhal, Leiden door conservator en bestuurslid SCI Christiaan Vogelaar en een speciale rondleiding bij de tentoonstelling ‘Jonge Rembrandt – Rising Star’ in hetzelfde museum.

Deze attenties werden zeer gewaardeerd en wij zullen deze Vrienden bijeenkomsten in de komende jaren blijvend in ons programma opnemen. Bijvoorbeeld, in de eerste helft van 2020 is een bezoek gepland aan het Letse Museum voor Buitenlandse Kunst, Art Museum Riga Bourse. In Nederland houden wij onze Vrienden op de hoogte van tentoonstellingen en zullen hen bijzondere rondleidingen aanbieden.

Masterclasses

In samenwerking met de Tretyakov Galerij, Moskou en het Vrubel Museum in Omsk (Siberië) organiseert SCI Masterclasses over het beheer en behoud van museale collecties. Het implementeren van nieuwe technieken voor onderzoek en het conserveren van de eigen collectie in een museum is daarbij leidraad.

De Masterclasses in de Tretyakov Galerij worden geven voor de Russisch topmusea, zoals het Poesjkin Museum, de Kremlin Musea, het Staats Historisch Museum in Moskou en het Russisch Museum en De Hermitage in St.-Petersburg.

De samenwerking met het Vrubel Museum in Omsk, sinds 2013, heeft geresulteerd in een samenwerkingsverband met 10 musea in Siberië, die kunst uit de Lage Landen in hun bezit hebben. Jaarlijks wordt een tweetalige bundel - Engels/Russisch - gepubliceerd met de bijdragen van de deelnemende conservatoren en restauratoren aan de Masterclass.

‘The Preservation of Cultural Heritage’, Omsk.

Inmiddels zijn er 7 bundels verschenen met bijdragen van Russische en Nederlandse wetenschappers op het gebied van archief- en kunsthistorisch onderzoek, nieuwe conserveringsmethoden van kunstobjecten en het gebruik van wetenschappelijke en technische methoden ten dienste van onderzoek en restauratie. Het thema is ter ondersteuning en gericht op museumstaf en de aanwezige collectie Hollandse en Vlaamse kunstwerken. Presentaties van de bundel worden georganiseerd in Moskou en Omsk.

Heritage Omsk

In 2019 is de Hermitage Omsk geopend in een verzamelgebouw dat ook voor de regionale Siberische musea een nieuw restauratieatelier en tentoonstellingsruimte herbergt. De komende vijf jaar zullen wij in samenwerking met de Russische musea de Masterclasses op het programma houden.

Brochure over Fillings, Varnish, Gel, Dry Cleaning

In samenwerking met de Stichting Restauratie Atelier Limburg (SRAL), Courtauld Institute (Londen), Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) zullen wij een brochure voor conservatoren en restauratoren publiceren in het Engels. Deze brochure kan internationaal gebruikt worden door museummedewerkers.

India, Mumbai**Museum CSMVS- Chhatrapati Shivaji Maharaj Vastu Sangrahalaya**

Voortbordurend op de relatie sinds 2002 met het CSMVS dat resulteerde in een tentoonstelling van Hollandse schilderkunst in twee Indiase musea is in 2019 een Masterclass gehouden om de collectie kunsthistorisch te onderzoeken en conditie rapporten te maken van de collectie. Er is gefocust op de 11 kunsthistorisch waardevolle panelen in de collectie, die met losse planken dringend restauratie behoeven en na de behandeling in klimaatkasten tentoongesteld kunnen worden. In voorbereiding een drieweekse workshop voor het restaureren van Hollandse paneel schilderijen en een tentoonstelling van de eigen collectie Hollandse en Vlaamse Meesters in het CSMVS.

Fondsenwerving

Het bestuur van SCI zal zich de komende vijf jaren inspannen om deze voornemens te realiseren door actief, nationaal en internationaal fondsen te werven.